

จึงจอก

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญญาธรรมวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : วิถีงาน ปัจจุบันนี้ข้อบังคับใหม่ต้องทำตำแหน่งวิชาการเป็น ผศ. ก็ต้องทำ รศ. ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด ไม่อย่างนั้นจะถูกเลิกจ้าง ไม่ต่อสัญญา ถ้าได้ รศ. ก็จะสามารถได้เงินเดือน ที่นี้ทำตำแหน่งก็ต้องทำงานวิจัย ซึ่งจะมีงานยุ่งกว่าชีวิตปัจจุบันที่ผ่อนงานวิจัย จึงมีเวลาปฏิบัติธรรมอยู่วัดหรือวางแผนว่าเราพอใจที่ ผศ. พออยู่พอกินแบบนี้ไป ไม่เคร่งเครียด ได้มีเวลาปฏิบัติภาวนาเข้าวัดได้ตามต้องการ ชอบสมดุสิตชีวิตแบบนี้

คำถามคือ ตอนนี้มีโอกาสได้งานวิจัยใหม่ ที่งานเก่งเข้ามา

๑. ลูกควรรับโอกาสนั้นเพื่อความก้าวหน้าในงานใหม่ หรือควรยืนยันความตั้งใจเดิม พอใจตำแหน่งที่มี ทนต่อสิ่งยั่วยุ เมื่อครบกำหนดจริงค่อยว่ากัน ออกมาทำอย่างอื่น

๒. จะมีผลกระทบต่องานทางธรรมที่ยังอ่อนไหว กลัวโดนกิเลสหลอกให้หลงทาง ขอคำแนะนำในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาธรรมได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ถ้าทำงานวิจัยที่ต้องเอาสารหรือเลือดที่สัตว์ผลิตมาใช้ แม้ไม่ได้ฆ่าเอง ผิดศีลข้อ ๑ มีบาปหรือไม่

๔. เล่นหุ้นมีผลต่อศีลต่อการปฏิบัติธรรมไหม ถ้ามีผล หุ้นที่มีอยู่ควรขายทิ้ง เลิกเล่นใช่หรือไม่

กราบขอพระคุณหลวงพ่อด้วยความเมตตาชี้ทางให้ลูกเสมอมา

ตอบ : ๑. ในทางโลกนะ ถ้าเราอยู่ทางโลก ความเจริญของโลก เขาเรียกว่ารู้เท่าทันโลกไง เวลาที่ปฏิบัติจริงจิ่งขึ้นมา เวลาคนที่สมัยที่อยู่กับหลวงตานะ มีพวกข้าราชการหลายคนมากไปปรึกษาท่าน ไปปรึกษาท่านบอกว่าจะลาออกจากราชการ เพื่อมาประพฤติปฏิบัติจริง บางคนท่านก็ให้ลาออกแล้วมาปฏิบัตินะ บางคนท่านยับยั้ง ท่านบอกไม่สมควร ไม่ให้ ท่านไม่ให้

ฉะนั้น มันมีอยู่คนหนึ่งเขาเป็นพยาบาลอยู่โรงพยาบาลสุราษฎร์ฯ หรือประจวบฯ จำไม่ได้แน่ หลวงตาบอกไม่ให้ลาออก เขาขึ้นลาออก เขาขึ้นลาออกแล้วมาปฏิบัติ พอปฏิบัตินี้หลุดนะ หลุดหมดเลย แก้วว้างโห่งๆ อย่างนั้นเลยนะ ผู้หญิงนะ เป็นพยาบาล

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าบางที ท่านไปปรึกษาหลวงตา บางคนท่านเห็นว่าโอกาสสมควร ท่านก็โอเค โอเคว่าทำแล้วมันจะพอมีหนทางไปได้ แต่บางคนนะ มีหมอหลายคนเลยพวกผู้หญิง หมอผู้หญิงไปหลายคนไปบอกท่าน ขอลาออกแล้วจะมาปฏิบัติกับท่าน ท่านไม่อนุญาต จนปัจจุบันนี้ยังเป็นหมอยังเลย แต่เวลาปฏิบัติแล้วเขาก็ทำงานไป

ด้วย แต่เป็นหมอ เป็นหมอมันอยู่เวรอย่างเดียว ใ้อโฮ! คร่ำครีดยดอยู่กับเวรนั้นนะ แล้ว จะเอาเวลาไหนปฏิบัติ แต่เขาก็ยังทำอยู่จนปานนี้

ฉะนั้น พูดถึงว่า จะบอกว่า เราคิดแล้วเราจะทำอย่างนั้นๆ บางทีเวลาอนาคตมัน ไม่สมกับเป็นอย่างนั้นหรือก ะนั้น ถ้าเวลาอยู่กับทางโลก เราก็ต้องชวนชวายไปกับโลก เขา คำว่า “ชวนชวายไปกับโลก” ที่เราพูดบ่อย เราพูดบ่อยเพราะเราพูดตามข้อเท็จจริง ทางศฤห์สัเป็นทางคับแคบ คับแคบเพราะเราต้องทำมาหากิน แต่การทำมาหากิน การ ทำมาหากินมันเป็นงานประจำชีวิต เป็นงานประจำธาตุขันธ์ เป็นงานประจำโลกใจ แต่ ถ้าทำงานแล้วมันมีความทุกข์ความยากในหัวใจ เราก็มีธรรมะมาปลดปล่อยโลม ธรรมะ นี้มาเกี่ยวพันในชีวิตของเรา เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเป็นผู้ที่ฉลาด เวลาเจ็บไข้ได้ ป่วย เราก็ไปหาหมอ ทุกข์ใจ เราก็ไปหาธรรม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราอยู่กับทางโลก เราก็ต้องมีหน้าที่การงานของเรา เราก็ต้อง ปากกัดตีนถีบไปกับโลกเขา ถ้าปากกัดตีนถีบไปกับโลกเขา เราต้องมีสติปัญญา มี สติปัญญา เราคัดเลือกเอาๆ แต่มันก็ต้องมีความเจริญมีความก้าวหน้าไป ถ้ามีความ เจริญก้าวหน้าไป ความเจริญก้าวหน้าไปจนสุดกำลัง เพราะคำว่า “สุดกำลัง” คนเรามัน มีบุญนะ เวลาบุญมันมาให้ผล ทำอะไรประสบความสำเร็จไปทั้งนั้นนะ เวลาบุญมันยัง ไม่ถึง ทำอะไรผิดพลาดๆ เพราะมันทำจะได้ๆ แต่ไม่ได้สักทีหนึ่ง แต่เราก็ชวนชวายของ เรา แล้วเรามาบ่นน้อยเนื้อต่ำใจ

ถ้าเราเป็นพระตลาตนะ พูดอย่างนี้เลย ถ้าเป็นพระตลาต เขาบอก “นี่ไง ก็มัน ขาดอีกนิดหนึ่ง ถ้าโยมทำบุญอีกหน่อยจะได้เลยนะ” เปิดโล่งเลย “เอามาๆ อีกนิดหนึ่ง” ถ้า เราเป็นพระตลาต

แต่เราไม่ใช่ เราไม่ใช่พระตลาต การตลาตของเขา เราไม่ใช่พระอย่างนั้น ทุกคน เกิดมา เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น เราก็ต้องเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วย เหมือนกัน แล้วเรามาทำการตลาตอยู่เพื่อของข้าร่วยเล็กๆ น้อยๆ แล้วสุดท้ายไป เสียเวลาการประพฤติปฏิบัติของเราไป สุดท้ายแล้วต่างคนต่างมาพะว้าพะวังกัน แล้วจะทำให้ถึงที่สุด พยายามชวนชวายของคนก็ไม่มีโอกาสได้ทำ มาพะเน้าพะนอกัน อยู่อย่างนั้นนะ นี่เราไม่ใช่พระตลาต

ถ้าเราจะเอาจริงเอาจังของเรา ถ้าเป็นโลกก็ต้องโลกจริงๆ เวลาโลกจริงๆ ธรรม โสถก็เอามาขโลมหัวใจ เอามาเป็นเครื่องอยู่ของเรา แต่เวลาอยู่กับโลก เราก็ต้องอยู่กับ โลก เวลาไปทำงานก็ต้องทำจริงๆ ใจ เหมือนเรา เราเป็นชาวนา เราเป็นชาวนานะ ถึง เวลาแล้วเราจะทำนา เวลานั้นมานี้ อืม! เราอยากจะนั่งสมาธิ ก็เปิดน้ำเข้านากันนะ ตอนนี้งำลังเดินจงกรมอยู่ ไม่มีเวลา เดินจงกรมอยู่ พอเดินจงกรมเสร็จ เขาผันน้ำเข้านา กันหมดแล้ว พอเราเดินจงกรมเสร็จแล้วเราจะเอาน้ำเข้านาเรา น้ำไม่มีแล้ว นี่มันไปขวาง โลกไม่ได้หรือ

เราเป็นชาวนา คูสิ พินนาในโครงการของชลประทาน เวลาเขาปล่อยน้ำมา เขาปล่อยน้ำมาเป็นครั้งเป็นคราว เขาก็มีกำหนดของเขา ตำบลไหนก็แล้วแต่ ถึงเวลาแล้ว เขาต้องชักน้ำเข้านาพร้อมกันหมด เพราะกรมชลเขาปล่อยมาให้ แล้วเราจะไปเก็งอยู่นะ “ฉันกำลังนั่งสมาธิ ต้องรอฉันก่อน ชาวบ้านทั้งหมดเลยต้องหยุดก่อน รอให้ฉันนั่งสมาธิเสร็จก่อน” มันไม่มี โลกนี้มันไม่มีหรอก เพราะการนั่งสมาธิเป็นเรื่องส่วนตัวของเรา แต่เวลาเรื่องชุมชน เรื่องสังคม เขานัดแนะพร้อมกันแล้ว เราต้องทำตามนั้น ถ้าทำตามนั้น เห็นไหม นี่เรื่องโลก เราอยู่กับโลก เราต้องไปกับโลกให้ได้ ถ้าไปกับโลกให้ได้ แล้วถึงเวลาแล้วเราค่อยมาปฏิบัติของเราไป

ฉันน้ำเข้านาให้ได้ก่อน พอเสร็จแล้วนะ เราจะไถหว่านเมื่อไหร่นะ ไถเสร็จแล้ว ค่อยมานั่งสมาธิ เวลาเราไถอยู่ เราก็ตั้งสติของเราไปด้วย เห็นไหม ถ้าเราขยันหมั่นเพียรขึ้นมา ดินมันจะพร้อมในการปลูกข้าว ถ้าเราทำของเราไม่รอบคอบขึ้นมา ดินไม่พร้อม

เราทำงานมันก็ตั้งสติได้ เราทำงาน เรามีสติปัญญา มันก็เป็นการรักษาใจ มันก็เป็นการปฏิบัติธรรมไปได้ แต่เป็นงานโดยทั่วไปนะ ถ้างานละเอียดไม่ได้ งานละเอียดไม่ได้ ฉะนั้น จะบอกว่า อยู่กับโลกก็ต้องเป็นเรื่องโลก

ฉะนั้น เขาบอกว่า “๑. ลูกควรรับโอกาสนั้นใหม่”

ควร ว่าอย่างนั้นเลยนะ

“อ้าว! ควรแล้วไม่เห็นแก่การภาวนาหรือ”

เชิงไปเรียนให้จบ กลับมาภาวนาได้ ไปเลย

“ลูกสมควรรับโอกาสนั้นใหม่”

ควร แล้วรับโอกาส งานมันยุ่งมาก มันมีลูกศิษย์ที่ทำอย่างนี้เขาบอกว่าเขาก็ทำงานวิจัยเหมือนกัน เวลาไปผ่ากึ่ง เขาบอกว่าเขาทำใจยาก กึ่งสุดๆ ต้องมาผ่าพิสูจน์ เวลาผ่ากึ่งนี้

เราก็โอฬารกรรม คนเรานะ มันถึงเวลาทำงานมันเป็นขึ้นเป็นอันนะ โดยนิสัยโดยสันดานของเรา เรายังอาศัย แต่โดยหน้าที่การงานของเรา โดยหน้าที่การงานของเราะ หน้าที่การงานของเราเพื่อทำวิจัย เพื่อตรวจสอบ เพื่อสังคม เพื่อประชาชน เราตรวจสอบว่ามันมีสารพิษไหม มันมีอะไรไหม มันเป็นหน้าที่การงานของเรา เราปกป้องชีวิตของคนอีกมหาศาลเลยด้วยการผ่ากึ่งตัวเดียว นี่เวลาถ้ามันคิดอย่างนี้ได้ มันก็ทำได้ไง ไม่ได้ทำด้วยความซาดิสต์ ไม่ได้ทำด้วยความพอใจ มันเป็นผลประโยชน์กับโลก ผลประโยชน์กับงานวิจัย ผลประโยชน์ตรงนั้นนี่ เราทำของเรา เราไม่ได้ทำด้วยสันดาน ไม่ได้ทำด้วยความชอบ ไม่ได้ทำด้วยความสนุกครึกครื้น เราทำเพื่อประโยชน์กับสังคม เราคิดอย่างนี้ได้บ้าง จบเลย งานบางอย่างเราต้องทำ เราทำของเรา ทำเพื่อประโยชน์ใช้ใหม่ ทำประโยชน์ก็เป็นประโยชน์อันนั้นไป

นี่พูดถึงว่า “เราควรรับโอกาสนี้ใหม่”

ควร แล้วถ้ารับโอกาสนี้ มันไปพลอยมีตำแหน่ง มันจะมีสิ่งยั่วยุ อันนั้นก็วาสนาของคน อันนั้นมันอยู่ที่วาสนา ถ้าวาสนาดี มันก็ไปถึงที่สุด ถ้าวาสนามันไปถึงตรงนั้น เราก็ยอมรับความจริงอันนั้น เรามีวาสนาอย่างนั้น เพราะอะไร เพราะว่าโอกาสมันมาแล้ว ถ้าเราไม่จับหีบหวยไว้ แล้วถึงเวลาแล้ว “อืม! ปฏิบัติธรรมก็ต้องคนปฏิบัติธรรม ต้องโง่ๆ คนปฏิบัติธรรมต้องเป็นคนล้าหลัง คนปฏิบัติธรรมต้องเป็นคนเซ่อเซอะชะ” ...ไม่จริงหรอก

คนปฏิบัติธรรมนี่ฉลาด คนปฏิบัติธรรมนี่สติสมบูรณ์ คนปฏิบัติธรรมนี้มีปัญญา แยกแยะอะไรควรไม่ควรได้ ไม่ใช่คนปฏิบัติธรรมแยกแยะอะไรไม่ได้ นี่ไม่ใช่คนปฏิบัติธรรม นี่เป็นเรื่องโลก เห็นไหม เรื่องโลกก็ส่วนเรื่องโลก คนปฏิบัติธรรมนี่ฉลาด

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธออย่าดูถูกความนิงอยู่ของพระอรียเจ้า” เป็นพระอรียเจ้านะ พระอรียบุคคลนะ นิงเงียบ เพราะท่านฉลาดในอารมณ์ของท่าน ท่านฉลาดในความคิดของท่าน เพราะพูดออกไปแล้ว เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านพูด ท่านบอกท่านไม่อยากคุยกับใครเลย เพราะอะไร เพราะคุยไปแล้วเขาจะหาว่าเราบ้า

เราจะมองว่าคนมีคุณธรรมบ้านะ เพราะท่านพูดเหนือโลก พูดเหนือสิ่งที่เราไม่เข้าใจ งง เอ๊ะ! เอ๊ะ! ท่านไม่อยากพูดกับใคร พอพูดออกไปแล้วมันเป็นประโยชน์ใหม่ พอพูดออกไปแล้วคนอื่นเขาสงสัย เขางง เอ้! ท่านพูดอะไร ท่านทำอะไร ฉะนั้น ท่านยังนิงอยู่ เพราะอะไร เพราะพูดไปแล้วมันไม่เป็นประโยชน์ง

“อย่าดูถูกความนิงอยู่ของพระอรียเจ้า” นี้ผู้ที่ฉลาด ฉลาดมากๆ เลย นิงเงียบของจริงเป็นอย่างนั้นนะ ใ้พ่ล่ำๆ มันไม่ได้เรื่อง เวลาเขาถามธรรมะนะตอบไม่ได้ เวลาเขาไม่ต้องการนะพ่ล่ำๆ เหมือนหมาบ้าเลย เวลาเขาถามนี้ เออ! ควรตอบ อะไรผิด อะไรถูกต้องชี้แนะ เวลาเขาไม่ได้ถามละพ่ล่ำๆ เสียว พอถามเข้า ทำฉุนเฉียวเสียวนะ “ฉันมีคุณธรรม”... โธ่เอ๊ย!

ใ้นี้ก็เหมือนกัน “โอกาสที่ลูก็มีควรจะรับไว้ใหม่”

ควร

“แล้วถ้ามันเป็นสิ่งยั่วยุละ”

นั่นแสดงว่า สติเราอ่อนแอ มันเป็นจิงหวะ

“๒. ในเมื่อมีผลกระทบต่อบางธรรมที่ยังอ่อนหัดอยู่ โดนกิเลสมันหลอก เดินหลงทาง ขอคำแนะนำในการดำเนินชีวิตในการพัฒนาธรรมด้วย”

ใ้ต่อเนือง ใ้ต่อเนือง ตั้งสติ หลวงตาท่านบอกว่า งานใดก็แล้วแต่ ถ้าขาดสติแล้ว งานนั้นจะไม่เป็นงาน การกำหนดพุทโธ การใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าสติพ้นเพื่อนไปแล้ว มันเป็นการสักแต่ว่าทำ

เราไปมองว่าโลกนี้เป็นสักแต่ว่าๆ ใช้การกระทำของมึงนะสักแต่ว่า “นุ่ณก็สักแต่ ว่า โลกนี้ว่างหมด ฉันมีแต่ความสุข”...ใช้ความคิดมึงนั่นแหละ นั่นแหละความคิดฉันนี้ สำคัญ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้ามันยังอ่อนหัด เราก็ฝึกหัดสติไว้ มันอยู่ที่การฝึกหัดไว้ละ ถ้าเรา ฝึกหัดไว้ตั้งแต่ตอนนี เราฝึกหัดของเราไว้ละ เราดูแลรักษาไว้ มันจะเป็นจริตเป็นนิสัย ของเราไป แต่ถ้าเราหลงไปกับมัน เดียวก็ไป ว่าวเชือกขาดก็ไปตามเขา ถ้ามี เราก็ฝึกหัด สติของเราไว้

เวลาเขาคบบัณฑิต เขาคบบัณฑิต คบต่างๆ จะดูนิสัยเขาก็ดูเพื่อนเขานั้นแหละ ถ้าเพื่อนเขาเป็นคนที่มึงมาพาไวย ใช้คนนั้นก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน ถ้าเพื่อนเขาสงบ ระวัง เพื่อนเขามีสติ เออ! แสดงว่าเขาก็มีสติสัมปชัญญะพอสมควร มันก็เป็นของมันอยู่ อย่างนั้น ก็ดูกันอย่างนั้นละ

“๓. ถ้าทำวิจัยที่ต้องเอาสารหรือเลือดสัตว์ที่ผลิตมาใช้ แม้ไม่ได้ฆ่าเอง ผิดศีลข้อ ๑ หรือไม่ เป็นบาปกรรมหรือไม่”

อย่างที่ว่า ถ้ามันเป็นบาปเป็นกรรมมันโดยสิ่งที่ไม่ได้ตั้งใจ สิ่งที่ไม่ได้ตั้งใจนะ เรา ไม่มีเจตนา ถ้าเราไม่มีเจตนา แต่ไม่มีเจตนา พอบอกไม่ได้ตั้งใจ ไม่มีเจตนา เวลาวิจัยก็ เลยวิจัยสักแต่ว่าอีกนะ

เวลาวิจัยต้องทำจริงจังนะ เพราะเราคนทำวิจัยเขาต้องมีสติของเขา แต่เวลาเรา ทำ มันโดยเจตนาของเราละ เราปรารถนาดี เราตั้งใจทำความดีของเรา แต่เป็นหน้าที่ การงานของเราไป แล้วเพื่อประโยชน์กับสังคมด้วย

มันมีลูกศิษย์คนหนึ่งเวลาเขามา เราบอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามี คุณมหาศาลเลย มันบอกว่าเอตีสันมีประโยชน์มากกว่า เพราะเอตีสันมันคิดไฟฟ้าให้... มันมองไปนุ่ณนะ มันเถียงเราใหญ่เลยนะ กูบอกพระพุทธเจ้ากูประเสริฐที่สุด มันบอก เอตีสันคิดประโยชน์ให้โลกมากกว่า นี่วิทยาศาสตร์คิดอย่างนั้น

แต่เอตีสันมันคิดมานี้ละ แล้วมันทำธุรกิจมามันพินเงินทั่วโลกไปเท่าไร พระพุทธเจ้าหรือสัตว์ขนสัตว์แสดงธรรมไปไม่เรียกค่าลิขสิทธิ์ของใครเลย แล้วลงไป ในวัฒนธรรมของชาวพุทธ ไปดูสิ่งปลูกสร้างที่เป็นประวัติศาสตร์ของพุทธ

นั่นละ เวลาคนมองมันมองแคบๆ ไป แต่ถ้าเรามองของเรา เรามองของเรา เรา มองของเราละ เหตุการณ์ที่มันเกิดขึ้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ เราจะทำหน้าที่ การงานของเราให้ดี ให้ผ่านเหตุการณ์นั้นไปให้ได้ ฉะนั้น สิ่งที่จะต้องจำ เป็นต้องจำ ใช้ เพื่อการพิสูจน์ เพื่อเป็นผลงาน เขาต้องทำ ทำเลย

“มันจะเป็นบาปเป็นกรรมไหม”

เราไม่มีการตั้งใจ มันไม่มีเจตนา มันไม่ครอบงำประกอบไป มันเหมือนตำรวจ ตำรวจยิงคนร้ายตาย เป็นบาปไหม ตำรวจฆ่า ฆ่าได้ใจห้าวร้อย มันวิสามัญฆาตกรรม

มันเป็นการเล่น แต่มันเป็นการเล่นเพื่อความสนุกสนานของสังคม แต่การเล่นนั้นไม่มีโทษ เพราะตำรวจนั้นไม่มีโทษทางกฎหมาย นี่ไง เวลางานมันเป็นอย่างนั้น เวลาทำของเขา มันทำอย่างนั้นได้

ตำรวจเวลาฆ่าโจรนะ เพราะเขาเป็นโจร เขาทำให้สังคมปั่นป่วนหมดเลย สังคมนอนสะดุ้งกันทุกบ้านทุกเรือนเลย แล้วทุกคนก็ต้องมีความทุกข์อยู่อย่างนั้นนะ ถึงเวลาแล้วเขาก็ไปจับมันต่อสู้อีก ต่อสู้ก็ยิ่งกัน ยิ่งกันก็วิสามัญฆาตกรรม เป็นบาปใหม่

ถ้าจะบอกโดยข้อเท็จจริง มันก็มีส่วนเวรส่วนกรรม มันก็ต้องมีนิดหน่อย มีนิดหน่อย แต่ผลประโยชน์มันมหาศาลนะ สังคมนอนกัน อุ๊ย! มีแต่ร่มเย็นเป็นสุข เปิดประตูบ้านนอน ทั้งสังคมทั้งตำบลนอนกันสุขสบายเลย

ไฉนเห็นไหม เวลาธรรมมันต้องเป็นอย่างนั้นนะ เสร็จแล้ว เวลาเราจะมาภาวนานั่นอีกเรื่องหนึ่ง ไฉนเวลารักษาใจไม่รักษาใจ ไปเอาแต่สภาวะสังคมมาต่อรองกับชีวิตเราเองไฉ

“๔. เล่นหุ้นมีผลต่อการประพฤติปฏิบัติธรรมไหม ถ้ามีผล หุ้นที่มีอยู่ต้องขายทิ้งหรือไม่”

ไม่ เล่นหุ้นก็ส่วนเล่นหุ้นสิ เล่นหุ้น คนเล่นหุ้นมันเล่นหุ้นโดยข้อเท็จจริงไฉ มันเป็นการลงทุนนะ ถ้าลงทุน เราลงทุนของเรา เราไม่ได้ไปปั่นหุ้น เราไม่ได้ไปวิ่งเต้นใคร เพราะคนเล่นหุ้นเขาจะมีสติปัญญาของเขา

แหม! เราจะเป็นนักเศรษฐศาสตร์กันอีกแล้ว พระนะเว้ย ไม่ใช่พระตลาด จะไปเล่นหุ้นกับเขาแล้วละ ก็เป็นคำถามนะ

เพราะว่ามันเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง ถ้าเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง มันเป็นเรื่องธรรมนะ เราก็เล่นไปกับเขา เพราะมันเป็นการเล่นอย่างหนึ่ง แต่ถ้ามันลงทุนมันก็มีขาดทุนมีกำไรนะ เวลาถ้ามีกำไรขึ้นมา มันก็เป็นเงินทุนของเรา แต่ถ้ามันขาดทุนขาดทุนก็เงินทุนของเราขาดทุนไป มันเป็นเรื่องเสี่ยง มันเป็นเรื่องเสี่ยงอันหนึ่ง มันเป็นการลงทุน

ฉะนั้นว่า “มันเป็นบาปกรรมหรือไม่”

ความบาปกรรมมันต้องเป็นการโกง การโกง การฉ้อโกง การเอาวัดเอาเปรียบเขา แต่ไฉนรัฐบาลเขาส่งเสริม ส่งเสริมให้มีการลงทุน ส่งเสริมให้มีการลงทุนนะ แต่ไฉนมันเป็นทางโลกนะ อันนี้ถ้าพูดถึงว่า ถ้าจะขายทิ้งไหม

เอามาให้พระดีกว่า ไม่ต้องขาย

ไม่หรอก นี่พูดเล่น ไม่เอา ของเรา เรายังจะสละทิ้งเลย ไม่เอาของใครทั้งสิ้น ไฉนมันเป็นการลงทุน เราก็ต้องรักษาไว้ ไฉนนี่พูดถึงตรงนี้ก็อนนะ

“ขอบคุณมากค่ะ”

จบ

มันมีประเด็นอยู่วันนี้ วันนี้มีประเด็นอยู่ เดียวจะมีประเด็น

ถาม : เรื่อง “ภาวนา”

กราบนมัสการหลวงพ่อบ้างสูง ผมภาวนาอานาปานสติครับ จิตมันค่อยๆ วาง สภาพปรุงแต่งต่างๆ เหลือแต่ลมกับจิต ไม่มีภาพหรือนิมิตสว่างอะไร ผมใช้วิธีระลึก เมื่อจิตมันไหลหรือหลงไป ถ้ามันหลงไป เหมือนมีตัวปรุงแต่งหยิบขึ้น ภาพจุมุก ตัว จะปรากฏเป็นร่างกายขึ้นมาหรือหลงไปคิดเว้าปรุงแต่งต่างๆ พอมันกลับมาที่จิตกับลม สภาวะก็จะหยุดออกหมด ซึ่งมันคล้ายๆ มันจะเว้าไปแล้วกลับมาช่วยจิตหรือลมเอาไว้

ผมภาวนาจะเห็นตัวปรุงหลงไป กับตัวที่มาช่วยจิตและจับลมมาก ครั้งหนึ่งเคย เว้าไปแล้ว พอระลึกขึ้นมาได้ มันวางลง ไม่ไปหยิบอะไรเลย แต่ลมและจิตก็ยังมีอยู่ ไม่รู้ว่า จะเรียกว่าอะไร มันละเอียดมาก เหมือนมันไม่มีน้ำหนัก มันไม่จับอะไร เหมือนเรา ไม่ได้ทำอะไร คล้ายๆ ว่าไม่มีเรา รู้สึกมหัศจรรย์มาก แต่มันเกิดขึ้นเว้าเดียวแล้วมันก็รีบ ช่วยจิตขึ้นมา เห็นตัวเจตนาไปจับจิตชัดมาก ความรู้สึกว่าเป็นเราก็กกลับมา แล้วมันก็ไม่ วางอีกครับ

คำถาม ผมภาวนาอย่างนี้ถูกหรือเปล่าครับ จะล้างกิเลสได้ไหมครับ แล้วต้อง แก้ไขให้อุบายส่วนไหนบ้างครับ ขอพระคุณอย่างสูง

ตอบ : เริ่มต้นตั้งแต่ว่า ก็ใช้อานาปานสติแล้วมันเกิดความปรุงแต่ง มันไประลึก ถึง มันไปจับภาพ เขว่ามันจะไปจับช่วยๆ

คำว่า “จับช่วยๆ” เพราะคนที่ประพฤติปฏิบัติ สติปัญญาของคนมันแตกต่างกัน พอแตกต่างกัน เราก็ฟังแนวทางปฏิบัติมาหลายๆ ใช้ใหม่ เขาก็บอกว่าให้รู้เท่ารู้ทันขึ้นมา ไม่ให้มันปรุงแต่ง ให้มันเป็นปัญญาๆ นี่พวกอภิธรรมนะ เวลาทำอย่างนี้บิ๊บ จิตมันไม่ สงบ จิตมันไม่สงบใช้ใหม่ มันก็จะจับจะช่วยไป เวลาจับช่วยขึ้นมาแล้วก็มีความผิดใจ

เวลากำหนดพุทโธ เขาบอกว่าพุทโธไม่ได้นะ เดียวมันจะเกิดนิมิตๆ ใจ แล้วก็กลัว การเกิดนิมิตใจ ถ้ามันจะเกิดนิมิตอย่างไรขึ้นมาก็ให้มันเกิดสิ มันจะแก้ไขของมันไป ถ้า เราทำของเราไปด้วยความไม่วิตกกังวลใจ

แต่เริ่มต้นเราก็มีความวิตกกังวล อย่างนั้นก็จะผิด อย่างนี้ก็จะผิด ก็เริ่มต้น เริ่มต้นทำอะไร มันคล้ายๆ จะเว้าไปจับไปช่วย มันคล้ายๆ มันคล้ายๆ เพราะเราลังเล จดจ่ออยู่ตลอดเวลา เห็นใหม่

เขาบอกว่า แต่ภาวนาอยู่ครั้งหนึ่ง เขาพยายามของเขา ด้วยกำหนดลมชัดๆ ขึ้นมา เสริจแล้วมันวางลงแล้วมันไม่หยิบช่วยจิตอะไรเลย มันเหลือแต่จิตอยู่นะ มัน เหลือแต่จิต มันละเอียดมาก เหมือนไม่มีน้ำหนัก มันจับต้องอะไรไม่ได้ เหมือนเราไม่ได้ ทำอะไร คล้ายๆ กับว่าไม่มีเรา รู้สึกมหัศจรรย์มาก แต่มันเกิดเว้าเดียว มันเกิดเว้าเดียว

ถ้ามันจะเป็นจริงจะเป็นอย่างนี้ ที่เราเวลาจะเป็นจริงๆ เป็นจริงคือว่ามันจะ อธิบายเป็นวิทยาศาสตร์ อธิบายเป็นภาษาสมมุติแทบไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะมัน

เป็นสมัมาสมาธิ จิตที่มันตั้งมั่น คำว่า “จิตที่ตั้งมั่น” จิตที่มันจะเป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิ บ่อยๆ จนมันตั้งมั่น พอมันตั้งมั่นบึบ เราจะฝึกหัดใช้ปัญญา เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา เรา จะเข้าฝึกหัดใช้ปัญญา เราจะพยายามฝึกหัดในแนวทางสติปัฏฐาน ๔

ไอ้คำหนึ่งก็แนวทางสติปัฏฐาน ๔ สองคำก็แนวทางสติปัฏฐาน ๔ แนวทางสติปัฏฐาน ๔ มันต้องมีจิตเป็นพื้นฐาน จิตเป็นพื้นฐานคือจิตเป็นสมัมาสมาธิ จิตเป็นพื้นฐานแล้ว ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันจะเป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔

แต่เขาบอกว่าเขาเป็นแนวทางสติปัฏฐาน ๔ เขานึกเอา นึกภาพกาย นึกเอาแล้ว รู้เท่าทัน นึกเอา...นึกเอาๆ มันเป็นโลกียปัญญาทั้งนั้นนะ มันเป็นเรื่องโลกทั้งนั้นนะ มันไม่มีสติปัฏฐาน ๔ อยู่จริง มันเป็นสติปัฏฐาน ๔ ด้วยเป็นโครงการ เหมือนกับเราเขียนโครงการอะไรขึ้นมาแล้วเราก็จะทำให้เป็นโครงการนั้น ปฏิบัติเป็นโครงการนี้ เขียนเป็นตำรับตำรา มา เขียนเป็นทางวิชาการมา แล้วเราก็ปฏิบัติตามโครงการนั้น พอจบโครงการนั้นแล้วก็ปฏิบัติธรรม แล้วได้อะไร ได้สูญเสียเปล่า ไม่มีอะไรตกผลึกในหัวใจ มันไม่มีสิ่งใดเป็นปัจจุบัณตั้ง เป็นสันตสิริสุโข คือได้สมัผัสๆ ใจ

แต่เวลาเราทำของเราไป เขาบอกกำหนดของเขาไปๆ เวลามันเป็นจริงขึ้นมา เขาบอกมันมหัศจรรย์ๆ

คำว่า “มหัศจรรย์” เขารู้ของเขาเอง เขาเห็นของเขาเอง ถ้าเขารู้เขาเห็นของเขาเอง ถ้ามันเป็นความจริง มันเป็นความจริงอย่างนี้ ถ้าเป็นความจริงอย่างนี้ เพราะคำถามถามว่า ถ้าเขาภาวนาอย่างนี้ถูกหรือเปล่า จะล้างกิเลสได้หรือไม่

ความถูก ความผิด การปฏิบัติของเราก็มีฝึกหัดถูกผิดอยู่นี้เป็นเรื่องธรรมดา เห็นใหม่ เราศึกษามาๆ คนเรามีการศึกษา เป็นนักศึกษา ก็พยายามประกอบธุรกิจส่วนตัว ถ้ามันมีการศึกษาด้วย ประกอบธุรกิจด้วย ถ้าธุรกิจมันสร้างฐานขึ้นมาได้ เขาจบการศึกษามาก็ประกอบธุรกิจไปเลย ถ้าคนมีการศึกษา ศึกษาจบมาแล้วไม่มีงานทำ

นี้ก็เหมือนกัน เราศึกษาๆ ปริยัติมีการศึกษา ศึกษาแล้วฝึกหัดปฏิบัตินี้ไง ถ้าใครทำธุรกิจ ใครทำสิ่งใดแล้ว การทำธุรกิจมันต้องเสียภาษี มันต้องมีทุน มันต้องมีลูกค้า มันต้องมีอะไร เขาจะต้องทำของเขาจนจบของเขาได้ เขาถึงมีกำไรขาดทุนของเขา

นี้ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติ เวลาศึกษามา ศึกษาเป็นภาคปริยัติ ปริยัติแล้วต้องปฏิบัติ เวลาปฏิบัติแล้ว เวลาผิดถูกอย่างไร เราก็ย้อนกลับไปสิ ทางทฤษฎี ทางการศึกษาว่าเราทำถูกต้องหรือไม่ แต่เวลาปฏิบัติ ในภาคปฏิบัติ การศึกษานั้นเป็นนามธรรม แต่การปฏิบัติมันลงมือลงแรงในหัวใจของเรา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาก็เป็นจริงอย่างนี้

แล้วมันจะแก้กิเลสได้หรือไม่

ถ้ามันถูกต้องดีงาม สัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม มันก็แก้กิเลสได้ แต่เวลา สัมมาทิฐิในพื้นฐาน แต่มันมีมิจฉาทิฐิอยู่ข้างหน้าไง เวลามิจฉาทิฐิขึ้นมา เราเคยทำ ได้อย่างนี้ มันจะเป็นอย่างนี้ มันเป็นการจำอดีตมา การจำอดีตมามันก็ไม่ได้ มันต้องเป็น ปัจจุบันๆ คนปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านเป็นแบบนี้ไง

นี่พูดถึงว่า เพราะเขาต้องการคำยืนยันว่าปฏิบัติถูกหรือเปล่า ล้างกิเลสได้หรือไม่ ปฏิบัติไป ระหว่างเดินก้าวหน้าไปมันก็มีผิดมีถูกไป เป็นสัมมาทิฐิ เป็นมิจฉา มิจฉาทิฐิ ความเห็นผิด ถูกต้องบ้าง ความเห็นดีงามบ้าง แล้วฝึกหัดจนกว่ามีความ ชำนาญของเรา ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิ เป็นสัมมาทิฐินะ ถ้ามันเป็นมรรคเป็นผล ได้ แต่ ถ้าเป็นมิจฉาทิฐิ มิจฉาทิฐิมันก็ความเห็นของตน ถ้าความเห็นของตน ตนพอใจ ตน เข้าใจ ก็ว่าเป็นถูกต้องดีงาม อย่างนี้จะกิเลสไม่ได้ ละกิเลสได้ต้องเป็นสัมมาทิฐิ ความ ถูกต้องดีงาม นี่พูดถึงในการปฏิบัตินะ จบ

ประเด็นมันจะเข้าตรงนี้

ถาม : เรื่อง “ยกเลิกคำถาม”

ฟังหลวงตาให้ตัดทิ้งดุ้นไฟ จึงหมายถึงจิตและอัตตานุทิฐิ รู้แต่ทฤษฎี แต่จะ พยายามเดินตามหลวงตาไปให้ถึงที่สุด เดินไปเรื่อยๆ ไม่หยุดก็จะถึงสักวัน ขอขอบคุณ หลวงพ่อ

ตอบ : เห็นไหม ยกเลิกคำถาม ยกเลิกคำถามเรื่อง “ดุ้นไฟ”

การยกเลิกคำถามแบบนี้มันเป็นการยกเลิกคำถามแบบเจ้าเล่ห์ คนเจ้าเล่ห์ คน ไม่มีความสัตย์ ถ้าคนไม่เจ้าเล่ห์ เขาควรยกเลิกคำถามตั้งแต่เขาถามมาแล้ว เขาถามมา เมื่อสัปดาห์ที่แล้วเรื่องดุ้นไฟ เพราะเขาถามมาเยอะ เขาถามมาเยอะ แล้วคำถามของ เขามันเป็นคำถามที่มันไม่ใช่เป็นคำถาม

คำถามนี้มันหมายความว่า ถ้าเราประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ใครปฏิบัติแล้วมันมี ความผิดพลาด มันมีความสงสัยแล้วถามมา เราเห็นว่าอย่างนี้เป็นคำถาม แต่มันไปเอา คำพูดของเราเองในคำถามคำตอบของเรามาถามเป็นคำๆ แล้วถามมาๆ เห็นไหม ครั้งที่ แล้วเราตอบไปแล้ว แล้วเราบอกอย่าถามมาอีกนะ แต่คราวนี้เขาเลยยกเลิกคำถาม

ยกเลิกแบบนี้เป็นการยกเลิกแบบเจ้าเล่ห์ มันไม่ได้เป็นการยกเลิกแบบความ ตั้งใจเจตนา ถ้ามันยกเลิกโดยความตั้งใจเจตนา มันควรยกเลิกตั้งแต่เขาถามมาตั้งแต่นั้น แต่มันตอบไปแล้ว ถามมา ๑ สัปดาห์ เราก็ตอบไป ๑ สัปดาห์ แล้วนี่มายกเลิก คำถาม ยกเลิกคำถาม ยกเลิกคำถามด้วยเจ้าเล่ห์ไง คนไม่มีสัตย์

ถ้าคนเขามีสัตย์ เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านแสดงธรรม การแสดงธรรม การ แสดงธรรมด้วยไม่เสียดสี ไม่ยกตนข่มท่าน ไม่ลำเอียงเพราะรักเพราะชัง นี่เวลาการ แสดงธรรมๆ การแสดงธรรมก็แสดงเพื่อประโยชน์

เวลาหลวงตาท่านพูดของท่าน ท่านแสดงธรรมของท่านเป็นหน้าที่ของท่าน เพราะท่านเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ท่านเป็นศากยบุตร เป็นศาสนทายาท เป็นภิกษุ เป็นผู้สืบทอดศาสนา ท่านแสดงธรรมเป็นหน้าที่ของภิกษุ นี่ท่านได้ทำหน้าที่ของท่าน ที่นี้เวลาผู้ที่ฟังแล้ว เป็นหน้าที่ของเราที่จะย่อยใจ

ดูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ท่านประกาศธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรม พอประกาศธรรมครั้งแรก พอประกาศธรรม เป็นหน้าที่ของท่าน เพราะท่านปรารถนามาริ้อสัตว์ชนสัตว์ แต่เวลาปัญญาวัคคีย์ฟังธรรมๆ ปัญญาวัคคีย์ฟังธัมมจักขุ อยู่ นี่เป็นหน้าที่ของพระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นหน้าที่ของพระมหานาม เป็นหน้าที่ของพระอัสสชิ

พวกพระอัสสชิ หน้าที่ของท่าน ท่านทำไม่ประสบความสำเร็จ แต่หน้าที่ของพระอัญญาโกณฑัญญะท่านย่อยสลาย ท่านย่อยสลายธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนเป็นปัญญาของท่าน พอเป็นปัญญาของท่าน ท่านมีดวงตาเห็นธรรม พอท่านมีดวงตาเห็นธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปลื้มใจมากเลย

นี่ท่านทำหน้าที่ของท่าน ท่านแสดงธรรมของท่าน เป็นหน้าที่ของท่าน แต่หน้าที่ของผู้ฟังมันต้องย่อยสลายธรรมนั้น ถ้าย่อยสลายธรรมนั้นขึ้นมามันก็เป็นปัญญาของผู้ย่อยสลายธรรมนั้นได้ ถ้าย่อยสลายธรรมนั้นได้มันก็เป็นปัญญาอันนั้น นี่พระอัญญาโกณฑัญญะ อันนี้มันเป็นสัจจะเป็นความจริง

แต่นี้ยกเล็กคำถาม ยกเล็กคำถามต่อเมื่อโดนด่าไปแล้วนะ ถ้ามันโดนด่าไปแล้ว เป็นการยกเล็กแบบเจ้าเล่ห์ แล้วเจ้าเล่ห์ ไม่เจ้าเล่ห์ธรรมดานะ ไม่เจ้าเล่ห์ยังบอกว่า เพราะคำถามมันบอกว่าเป็นอัตตานุทิฏฐิ มันว่าดุ้นไฟๆ

แล้วอัตตานุทิฏฐิ มันก็เป็นคำพูดเราทั้งนั้นนะ เพราะเป็นคำพูดเรา เพราะเราศึกษามา เราศึกษา มันอยู่ในพระไตรปิฎก แล้วมันแบบว่ามันกินใจ กินใจเราก็เอามาแสดงธรรม แล้วเขาก็ไปฟังไปค้นคว้า มันก็มีทางทฤษฎีนั่นแหละ มันเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันเป็นคุณสมบัติของใคร ใครปฏิบัติแล้วมันได้ผลมากน้อยแค่ไหน

แต่นี้มันไปจำมานะ แล้วเขียนมาจะให้ยืนยัน

ยืนยันเราก็ไม่ยืนยัน เราใช้คำว่า “ธรรมาธิษฐาน” ธรรมะอะไร ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอามาเป็นตัวอย่าง เอามาเป็นแบบอย่าง ธรรมาธิษฐาน บุคคาธิษฐาน ธรรมาธิษฐานอะไร เราไม่ผูกมัดกับใคร ไม่ผูกมัดทั้งสิ้น เพราะอะไร เพราะมันเป็นความเจ้าเล่ห์ เจ้าเล่ห์แสนกล มีความรู้ความเห็นอย่างไรก็จะให้คนอื่นยอมรับ แล้วถ้าคนอื่นไม่ยอมรับนะ ก็เลยเป็นหมาจิ้งจอก

หมาจิ้งจอกนะ มันเที่ยวล่า ล่าสัตว์ ล่าอาหารของคนอื่น แล้วมันก็ไปขุดหลุมฝังไว้ ใ้พวกจิ้งจอก ธรรมะจิ้งจอก ความเห็นของเขาใจ ถ้าใ้พวกหมาจิ้งจอกมันไม่เป็น

ประโยชน์นี้ไง ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์แล้ว สิ่งที่มีมันเป็นทิวทัศน์นะ เป็นทิวทัศน์เป็นความเห็นของ
 ตน ถ้าเป็นทิวทัศน์ความเห็นของตน ถ้ามันเป็นคุณประโยชน์มันก็เป็นคุณประโยชน์ ใ้หนี่
 มันเป็นหมาจิ้งจอก หมาจิ้งจอกมันเจ้าเล่ห์มาก มันเที่ยววิ่งต่อนหน้าต่อนหลังจะไปลัก
 ไซ้ของสัตว์อื่น สัตว์อื่นเขามีสิ่งใดแล้ว มันก็เที่ยวไปขโมยของเขา นี่ใ้ความเป็นหมา
 จิ้งจอกนี้

ฉะนั้น เวลาเรานักปฏิบัตินะ เราไม่ไปขโมยของใคร เราไม่ไปลักของใคร เราฟัง
 ฟังเป็นคติธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าแสดงธัมมจักขุ ได้พระอัญญาโกณฑัญญะเป็นองค์แรก แล้วเวลาองค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมต่อไป พระปัญจวัคคีย์เป็นพระโสดาบันทั้งหมด แสดง
 อนัตตลักขณสูตรขึ้นมา ปัญจวัคคีย์เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ได้ปัญจวัคคีย์ ไปได้ยสะ ได้
 เพื่อนของยสะ ๖๑ องค์ รวมทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์

“ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ เธอจงอย่าไป
 ช้อนทางกัน โลกนี้เฝ้าร้อนนัก” กระจายเผยแผ่ธรรมออกไปเพื่อประโยชน์กับสังคม เพื่อ
 ประโยชน์กับโลก เขามีศรัทธา เขามีศัจจะ เขามีความจริงในใจของเขา เขาไม่ไปขโมยของ
 ใคร เขาไม่ไปเหยียบฉวยของใคร เขาไม่ใช่จิ้งจอก ใ้พวกจิ้งจอกมันจะไปขโมยของเขา
 แล้วพยายามจะให้คนอื่นยอมรับ

นี่ไง คำว่า “ยกเล็กๆ” ยกเล็กอย่างนี้มันยกเล็กด้วยความเจ้าเล่ห์ มันไม่มีศรัทธา ถ้า
 มันมีศรัทธามีความจริงขึ้นมามันก็มีศรัทธามีความจริงขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมามันก็เป็น
 ประโยชน์นี้ไง นี่มันไม่เป็นประโยชน์ ๑. ไม่เป็นประโยชน์ ๒. มันเห็นความเจ้าเล่ห์ ความ
 เจ้าเล่ห์แสนงอนของเขา ถ้าความเจ้าเล่ห์แสนงอนของเขา

เราสั่งไปเองว่าอย่าเขียนมา มันเขียนมาด้วยความไม่เป็นประโยชน์ มันไม่เป็น
 ประโยชน์เพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นความเห็นของคนคนเดียว ความเห็นของคนคน
 เดียว แล้วคนคนเดียวเขียนมา เขียนมาเพื่อเอาประโยชน์กับตน เอาประโยชน์กับตน
 เสร็จแล้ว พอไม่ได้ตั้งใจ เพราะเริ่มต้นมา เขาเขียนมามันน่ารำคาญ มันน่ารำคาญ
 เพราะว่าสิ่งที่เขาแสดงไปแล้วมันเพื่อประโยชน์ มันเป็นหน้าที่เพื่อประโยชน์กับสังคม
 ใครได้ประโยชน์มากน้อยก็เอาไป ถ้าเขาได้แล้วเขาไปขยายความของเขา แล้วเขาปฏิบัติ
 ของเขา มันได้ผลประโยชน์ไม่ได้ผลประโยชน์นั่นอีกเรื่องหนึ่ง

นี่ไม่มีเลย มันถามมาตรงตัวอักษรเลยทั้งดุ้น คือมันจับมาเป็นเรื่องนั้น แล้วก็ถาม
 มาเรื่องอย่างนั้นนะ มันไม่ได้ย่อยสลายเลย มันไม่ได้ทำความเข้าใจเลย มันไม่มีปัญญา
 ของเขา ไม่มีความเห็นของเขาเลย

เราได้อะไรมานะ เราก็ไปคิดใหม่ เวลาเราคิด เราพิจารณาของเราใหม่ เราก็
 มีความรู้สึกของเรา เรามีความเห็นของเรา เราถามมา เออ! อย่างนี้ยังควร

ไ้ันนี้ก็คำพูดของเรานั่นแหละ ถาถามมาตรงๆ อย่างนั้นนะ ไม่มีอะไรของเขามาเลย แล้วถามซ้ำถามซ้ามา ๔-๕ ครั้ง ครั้งที่แล้วก็เลยบอกว่าอย่าเขียนมาอีกนะ วันนีเขียนมายกเลิกคำถาม ยกเลิกคำถามที่ตอบไปแล้วไง แล้วอย่างนั้นที่ตอบไปแล้วเป็นผลงานของใครละ แล้วนี่เขายกเลิกคำถาม เราเห็นแล้วมันเศร้าใจ ไม่ต้องยกเลิก ไม่ต้องเขียนมา มันก็จบ ไม่ต้องเขียนมา

เวลาพระเรานะ เวลาธุคงศไป เวลาไป พระเรานี่นะ ถ้าพรรษายังไม่พ้นนิสัย ถ้าไม่ขอนิสัย ถ้าเกิน ๗ วันไปแล้วจะเป็นอาบัติปาจิตตีย์ เขายังให้ณะ พระไปเห็นครูบาอาจารย์ที่เราได้ยื่นชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณของอาจารย์องค์นี้ แล้วเราก็จะไปประพฤติปฏิบัติกับท่าน เราก็ไปอยู่กับท่าน ให้อยู่ด้วยกัน ๗ วัน ให้ดูนิสัยกันก่อน ถ้านิสัยเข้ากันไม่ได้ เราต้องเก็บของของเราออกไป เก็บของของเราออกไป ถ้าเราทนอยู่ เราก็เป็นอาบัติปาจิตตีย์ทุกวัน พระอาทิตย์ขึ้นก็เป็นอาบัติปาจิตตีย์ๆ แต่ถ้าเราขอนิสัยก็จบ

เห็นไหม ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านยังไม่ผูกมัดเลย ท่านจะให้ทดสอบกัน ให้ดูแลกันก่อน ถ้ามันเข้ากันได้ถึงเข้ากันได้ ถ้าเข้ากันไม่ได้ก็แยกกันไป

ไ้ันนี้ก็เหมือนกัน นี่ไง เพราะอะไร เพราะเราไม่รู้จักกัน เขียนมาจากไหนก็ไม่รู้ แล้วเป็นใครก็ไม่รู้ เป็นนามปากกาของใครก็ไม่รู้ หรือนั่งอยู่ที่นี่ก็ไม่รู้เหมือนกัน เขียนมาถามอยู่อย่างนี้ เขียนแล้วเขียนเล่าแล้วมันไม่เป็นประโยชน์ เห็นไหม คนที่เขาขนาดไปอยู่ร่วมกัน ถ้านิสัยใจคอเขาเข้ากับใครไม่ได้ เขายังต้องเก็บของไปเลย นี่พูดถึงธรรมชาติของพระพุทธเจ้าณะ

ไ้ันนี้เขียนมา เขียนมาจะให้ยอมรับเรื่องอดีตตามปฏิฐิว่ามันหมายถึงอย่างนั้น... แล้วมันเกี่ยวอะไรกับเอ็งละ มันก็ดันไฟ ก็เราพูดของเรา ดันไฟนะ แล้วมันเกี่ยวอะไรละ เพราะอะไร เพราะเราตอบไปแล้ว เอ็งมายกเลิกคำถาม เอ็งอ่านคำถามแล้วเอ็งถึงมาตอบอีก กูตอบไปแล้ว เอ็งก็อ่านแล้ว แล้วเอ็งก็เขียนมายกเลิก

มันรับไม่ได้ตรงนี้ไง มันรับไม่ได้ที่ว่า เทศน์เมื่อเข้านี้ไง รูป รส กลิ่น เสียงอันวิจิตร ไม่ใช่กิเลส คนนะ ความคิดของเราก็ร่างกายของเรา ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ กิเลสมันคือต้นหาความทะยานอยากในใจของคนต่างหาก

คนเราณะ ดูเวลาหลวงตาท่านแสดงธรรม เราอยู่กับท่านนะ เต็มศาลาเลย ท่านใส่เบรียงๆ เลยนะ แล้วท่านคิดว่า กลัวว่ามันจะไม่เป็นประโยชน์กับผู้ฟังไง ท่านบอกว่าไม่ได้ว่าใครเลยนะ บนศาลานี้ทั้งศาลาไม่ได้ว่าใครเลย ว่าไ้ันนี้ณะ ผังโขงผังนี้ณะ ว่าไ้ันนี้ณะ ผังโขงผังนี้ณะ

ท่านกลัวเราไปคิดแล้วมันเสียใจไ้ แต่ความจริงท่านไม่ได้ว่า ท่านสงสารลูกศิษย์ของท่านมาก แต่พวกเขาไม่ทันกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของเขา ท่านเตือนไ้เตือนไ้ให้เราเท่าทันกิเลสต้นหาความทะยานอยาก ไ้กิเลสต้นหาความทะยานอยากใน

ใจของเรานั้นนะ นั่นนะไ้กิเลสอันนั้นนะ ท่านติอันนั้น แต่ท่านไม่ได้ตีความคิด ไม่ได้ตี
ธาตุ ๔ ของเรา

เพราะธาตุ ๔ และขันธ ๕ ถ้าคนตายแล้วไม่มีจิต มันก็เป็นมีกิเลส ศพไม่มีกิเลส
แต่ยังเป็นๆ อยู่นี่ ถ้ายังมีกิเลสอยู่ มี แล้วความคิดมันก็ไม่ใช่เป็นกิเลส ถ้าความคิดบวกก็
เยอะเยาะไป แต่เวลาที่กิเลสมันท่วมท้นมานะ นี่ไง ท่านถึงบอกว่า ธาตุ ๔ ขันธ ๕ ไม่ใช่
กิเลส ไม่ใช่กิเลส

พระอรหันต์ก็มีธาตุ ๔ ขันธ ๕ เหมือนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มี
ธาตุ ๔ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพาน นิพพาน เวลาค้นอาหารของนาง
สุชาดาถึงซึ่งกิเลสนิพพาน ฉันทอาหารของนายจุนทะถึงซึ่งขันธนิพพาน ขันธคือธาตุ ๔
และขันธ ๕ นี่ไง เวลาท่านทิ้งธาตุ ๔ และขันธ ๕ นั่นนะอนุภาทิสถนิพพาน เวลาค้น
อาหารของนางสุชาดานั้นถึงซึ่งกิเลสนิพพาน เพราะสิ้นกิเลสละ ฉันทอาหารของนาง
สุชาดา วันนั้นท่านตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาค้นอาหารของนาย
จุนทะครั้งสุดท้าย แล้วท่านก็ละขันธของท่าน นี่ขันธนิพพาน

ขันธนิพพาน เพราะพระอรหันต์ พระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
๔๕ ปีก็มีความคิด เพราะท่านเทศนาว่าการ ความคิดทั้งนั้นนะ สิ่งทีพุดออกมานั้นนะก็
ความคิดของท่าน ท่านแสดงธรรมออกมา มีกิเลสใหม่ ไม่มีเลย ธาตุของท่านมีกิเลสใหม่
ไม่มีเลย

ธาตุ ๔ ขันธ ๕ ไม่ใช่กิเลส แต่ถ้าคนมีกิเลส มันมีกิเลสต้นหาความทะยานอยาก
มีหมดเลย มีกิเลสหมดเลยเพราะอะไร เพราะมันอยู่ในจิตได้สำนึก มันอยู่รู้สติจิต มัน
ออกมามันอยู่ที่พลังงานตัวนั้นเลย มันออกมาหมดเลย มันก็เลยเป็นกิเลสหมดเลยไง นี่
เวลาท่านเตือน เตือนอย่างนี้

ไ้เนื้อนี้ก็เหมือนกัน อย่าให้เป็นจิ้งจอก เพราะความจิ้งจอก เพราะอะไร เพราะว่าเรา
ต้องมีศีลมีศีลย์ เวลาคนเรามีศีลมีธรรมนะ คนมีศีลย์ คนมีศีลย์นะ พระเรา ครูบา
อาจารย์เราท่านมีศีลย์นะ ท่านตั้งใจทำอะไรท่านต้องทำอย่างนั้น ท่านนั่งตลอดรุ่ง
ตลอดรุ่ง พอท่านตั้งใจจะบิ๊ป ต้องทำอย่างนั้นเลย ต้องเต็มทีเลย ครูบาอาจารย์เราเป็น
อย่างนี้ ต้องมีศีลย์ ถ้ามีศีลย์ขึ้นมาแล้วมันก็มีธรรม ถ้าไม่มีศีลย์มันก็อศีลย์ ถ้าธรรมะ
ก็เป็นอธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความชอบธรรม ธรรมะชอบ
ธรรม

ไ้เนื้อมันไม่ชอบธรรม เป็นอกุศลนะ มันเป็นอกุศล เพราะการเขียนมามันไม่มีอะไร
หรือก แต่พอเขาตั้งใจมา ไ้ความตั้งใจเจตนา เราชังเกี่ยวเจตตรงนี้ รังเกี่ยวว่านี่มันเจ้าเล่ห์
มันจิ้งจอก ยกเล็กคำถาม

ถ้ามันยกเล็กมันต้องยกเล็กตั้งแต่เ็งเขียนมาครั้งแรกหรือยกเล็กตั้งแต่วันนั้น ถ้า
เ็งเขียนมาแล้วยกเล็กตามมา

นี่มียกเล็กคำถาม ๒-๓ คำถาม เขาเขียนมาแล้วเขายกเล็กมาพร้อมเลย ๒-๓ คำถามยกเล็กอยู่ที่นี่ เออ! เราเขียนไปแล้วเราไม่แน่ใจ เราก็ยกเล็ก มียกเล็กคำถามอยู่เป็นประจำ แต่ได้นี้ยกเล็กคำถามมา ตอบไป ๒ อาทิตย์ เพิ่งมายกเล็กคำถาม แล้วยกเล็กคำถาม ยังยืนยันว่าจะไปฟังหลวงตา

เชิญตามสบาย แม้แต่เป็นพระด้วยกัน เวลานั้นสับสนไม่ตรงกัน เขายังต้องให้ดูต่อกัน ฉะนั้น เราไล่คนออกไปเยอะ บอกอย่างนี้เลย คนที่มาทำนอกกลุ่มนอกทาง เราไล่ออกไป แล้วพยายามจะกลับมา เราบอกว่า พระเยอะแยะไป วัดในเมืองไทย ไร่! ลูกศิษย์ของหลวงตาเยอะแยะ ไปเลย เชิญตามสบาย เชิญตามสบาย วัดเรานั้นเป็นวัดของคนทุกข์ คนยาก ไม่ใช่วัดที่รื่นเริงของใคร เชิญตามสบาย เชิญเลยตามสบาย แม้แต่มายังไม่ให้เข้า เว้นไว้แต่แอบมา เวลามาจะทำอาชญากรรม เวลาไล่ออกไป โอ้ย! เป็นคนดี เป็นคนดี...ดีขนาดไหน จบแล้ว จบแล้วคือจบ

คนยังเกิดอยู่ วันหนึ่งคนเกิดเท่าไร วันหนึ่งคนตายเท่าไร มันยังมีเขวชนรุ่นใหม่อีก มหาศาล คนยังมีเกิดขึ้นเรื่อยๆ ไม่ใช่ว่ามีเชิงคนเดียวในโลกนี้ ยังมีการเกิดอยู่เรื่อยๆ ศาสนายังจะต้องดำเนินต่อไป ผู้ที่เกิดมาแล้วถ้ามีศรัทธามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา เขาจะถึงซึ่งพระพุทธศาสนา ไม่ใช่ถึงอย่างเชิง เป็นเจ้าเล่ห์ จิ้งจอก เป็นการลัก เป็นการขโมย เป็นการยัดมัน แล้วจะเอามายืนยันกับเรา...ไร้สาระ ไร้สาระ อกรรม เอวัง